

OPS 2016

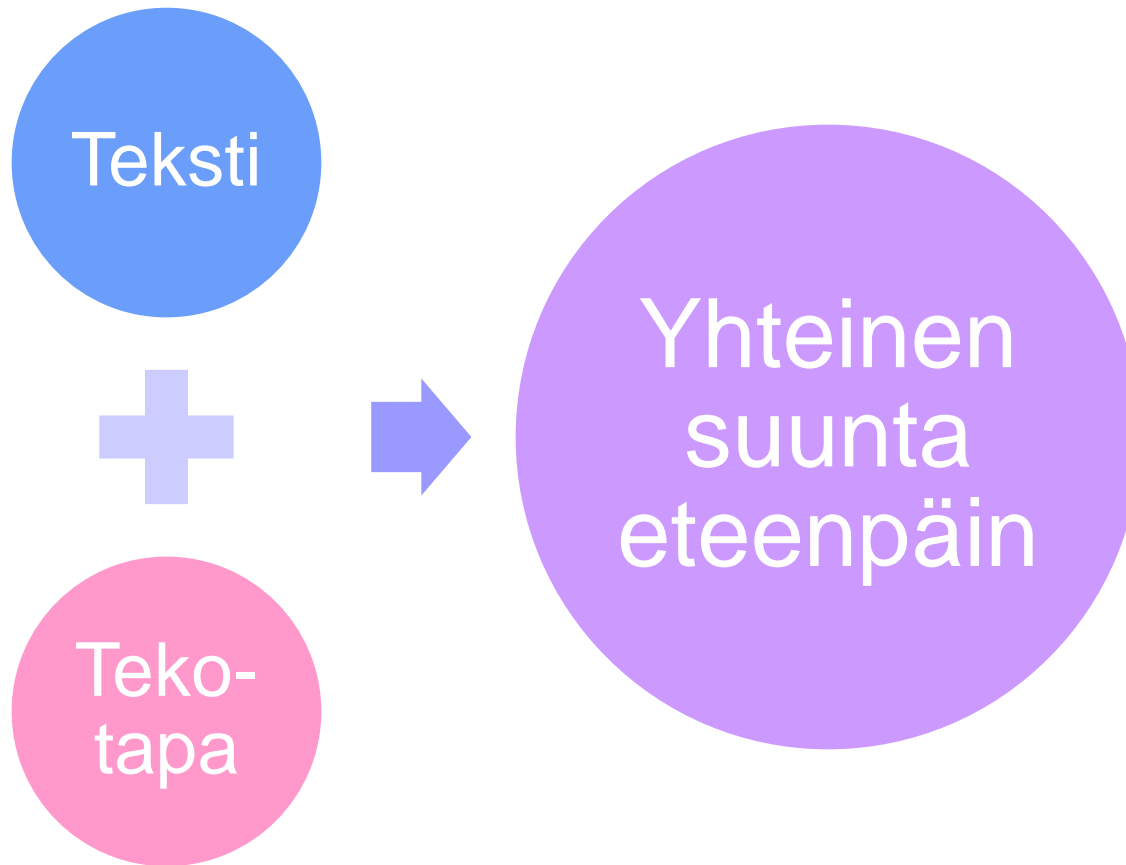
Uudistuva esiopetus osana oppimisen polkua

Joensuu 26.11.2014

Arja-Sisko Holappa
Opetushallitus

Tulevaisuutta rakentava opetussuunnitelma

Verkkosivut: oph.fi/ops2016

- ◆ Etusivun uutiset
- ◆ Tavoitteet
- ◆ Aikataulu
- ◆ Työryhmät
- ◆ Paikallisen työn tuki
- ◆ Perusteluonnokset
- ◆ Taustamateriaalit
- ◆ Blogi

OPS 2016 - Esi- ja perusopetuksen opetu...

oph.fi/ops2016/

TEKSTIVERSIO PA SVENSKA Q A Q A HAE

OPS 2016

ETUSIVU TAVOITTEET AIKATAULU TYÖRYHMÄT PAIKALLISEN TYÖN TUKEA PERUSTELUONNOKSET BLOGI TAUSTAMATERIAALIT

OPS 2016 - Esi- ja perusopetuksen opetussuunnitelman perusteiden uudistaminen

Valtioneuvosto antoi 28.6.2012 asetuksen perusopetuslaissa tarkoitetun opetuksen tavoitteista ja perusopetuksen tuntijaosta ([Valtioneuvoston asetus 422/2012](#)). Asetuksessa määritellään tavoitteet esiopetukselle, perusopetukselle, lisäopetukselle sekä perusopetukseen valmistavalle opetukselle. Asetus sisältää myös perusopetuksen tuntijaon sekä joukon mm. kielenopetusta ja erityistä tukea koskevia säännöksiä.

Opetushallitus on käynnistänyt valtioneuvoston asetuksen pohjalta opetussuunnitelman perusteiden valmistelun esiopetusta, perusopetusta ja lisäopetusta varten.

Esiopetuksen, perusopetuksen ja lisäopetuksen opetussuunnitelman perusteet valmistuvat vuoden 2014 loppuun mennessä. Uusien opetussuunnitelman perusteiden mukaisesti laadittujen paikallisten opetussuunnitelmien tulee olla hyväksytyinä siten, että niiden mukaiseen opetukseen voidaan siirtyä 1.8.2016 alkavan lukuvuoden alusta lukien. Perusopetukseen valmistavan opetuksen perusteet on uudistettu vuonna 2009, eikä niihin tässä vaiheessa tule muutoksia.

Opetushallitus julkaisee näillä OPS 2016 -verkkosivuilla tietoa perusteiden laadinnan etenemisestä sekä tukiaineistoa paikalliseen opetussuunnitelmatyöhön valmistautumiseen ja työn toteuttamiseen.

Ajankohtaista

- Hyvää kevätlukukautta 2014
- Uuden oppilas- ja opiskelijahuoltolain vaikutukset
- Vuosi vaihtuu ja perusteiden uudistaminen etenee
- Esi- ja perusopetus uuden kynnyksellä -seminaari järjestettiin 7.11.2013

Näytä kaikki

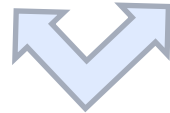

Seuraavat työvaiheet

- ◆ Esiopetuksen perusteet viimeistelyvaiheessa
- ◆ Perusopetuksen, lisäopetuksen ja aikuisten perusopetuksen perusteasiakirjoja muokataan saatujen lausuntojen pohjalta
 - perustemääräykset annetaan vuoden 2014 lopussa
 - julkaisuna saatavissa 2015 alussa
 - ePeruste –muotoon asiakirjat saataneen helmikuussa 2015

OPPIMINEN

OPETUS JA OPIKELU

**PAIKALLISET
OPETUSSUUNNITELMAT**

**OPETUSSUUNNITELMAN
PERUSTEET**

**VALTIONEUVOSTON
ASETUKSET**

LAIT, ASETUKSET

Opetussuunnitelma
koulutuksen
ohjausjärjestelmän
ytimessä

Opetussuunnitelman perustemuutosten taustalla

- ◆ **Valtioneuvoston asetukset 28.6.2012 (422/2012) sekä 378 ja 379/2014**
 - Tavoitteet ja tuntijako
- ◆ **Perusopetusasetuksen muutos 28.6.2012 (423/2012)**
 - Eri vuosiluokkien vähimmäistuntimäärät muuttuvat
 - 1-2 luokalla keskimäärin vähintään 19 tuntia viikossa
- ◆ **Perusopetuslain muutokset**
 - Työrauhaa koskevien pykälien uudistaminen 30.12.2013
- ◆ **Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 30.12.2013**
 - Perustemääräykset annettu 3.3. sekä 16.6.2014
 - Muutokset paikalliseen opetussuunnitelmaan jo 1.8.2014
- ◆ **Perusopetuslain muutos 1.1.2015**
 - Esiopetuksen velvoittavuus

HE perusopetuslain muuttamisesta (esiopetus)

- ◆ Hallituksen rakennepoliittisen ohjelman mukaisesti lasten tasa-arvoisten oppimisvalmiuksien parantamiseksi peruskouluun siirryttäessä muutetaan esiopetus velvoittavaksi.
- ◆ Esityksessä ehdotetaan perusopetuslakia muutettavaksi siten, että esiopetus muutettaisiin velvoittavaksi.
- ◆ Etenee suunnitellusti

Esiopetuksen velvoittavuus

- ◆ ”Lapsen huoltajan on huolehdittava siitä, että lapsi osallistuu esiopetukseen tai muuhun esiopetuksen tavoitteet saavuttavaan toimintaan”.
- ◆ Seuranta ja arviointi
- ◆ Vaikuttavuus

Neljä avainta ops-uudistukseen

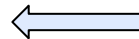
Oppilaan muuttuva rooli

- yhdessä tekeminen, osallistuminen
- tutkiva ja luova työskentely

Muuttuva maailma

- ympäristö, globalisoituminen, talous, työelämä, teknologia, yhteisöjen monimuotoisuus

Vaikutus lasten kasvuympäristöihin

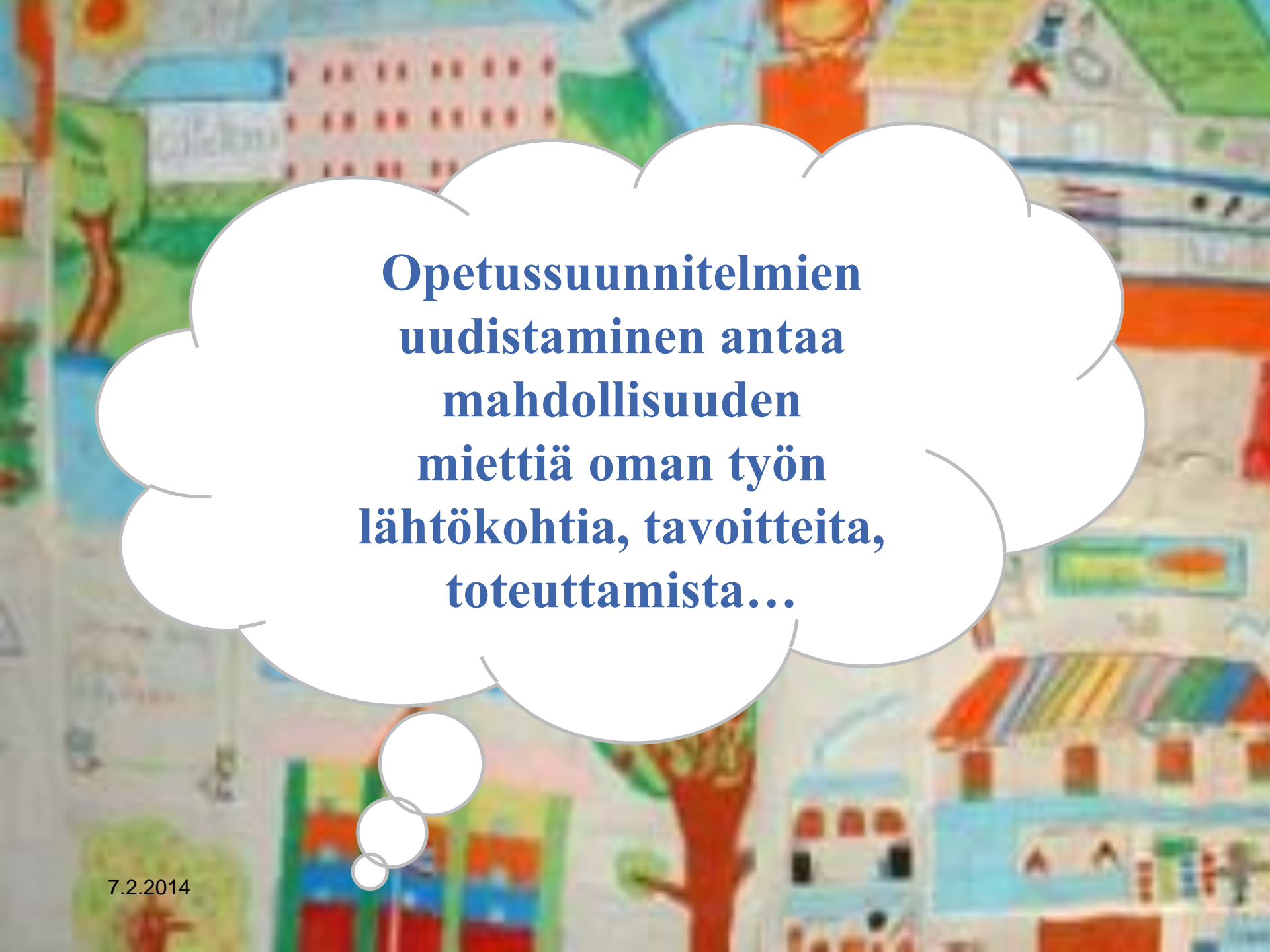
OPS
2016

Muuttuva opetus

- oppimiskäsitys
- yhteistyö ja kokonaisuuksien rakentaminen

Muuttuva sivistyskäsitys ja osaaminen

- laaja-alaisuus, eettisyys, kestävyys
- oppimisen taidot, tiedonhallinta ja vuorovaikutus

**Opetussuunnitelmien
uudistaminen antaa
mahdollisuuden
mieltä oman työn
lähtökohtia, tavoitteita,
toteuttamista...**

Laaja suomalainen opetussuunnitelmakäsite

Esiopetuksen tehtävät

7.2.2014

Toimintakulttuuri on yhteisön historiallisesti ja kulttuurisesti muotoutuva **tapa toimia**

- ◆ Ilmenee käytäntöinä
- ◆ Monet asiat kirjoitettuja ja tiedostettuja, jotkut tiedostamattomia ja tahattomia
- ◆ Vaikuttaa sen piirissä oleviin, mm. aikuisten vuorovaikutus- ja kielenkäyttömallit
- ◆ Tärkeätä tehdä kaikki **toimintakulttuurin osatekijät tiedostetuiksi** ja **korjata** niitä, jos tarpeen
- ◆ Kehittämisen edellytyksenä **luottamusta rakentava ja kaikkia osallistava keskustelukulttuuri**

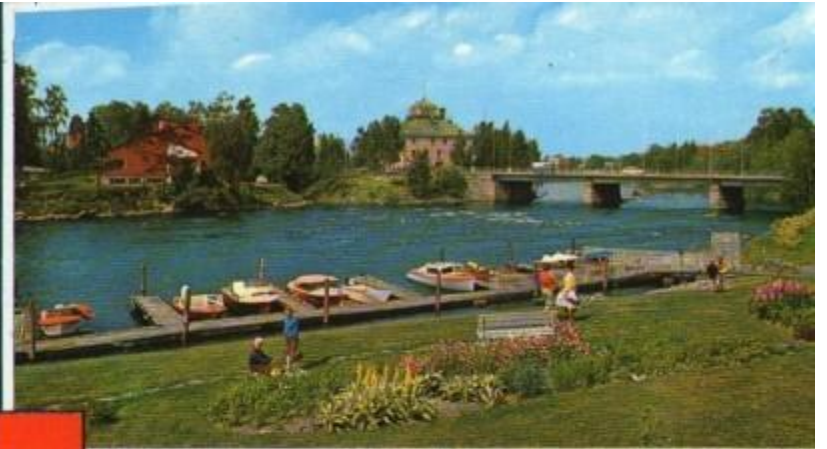
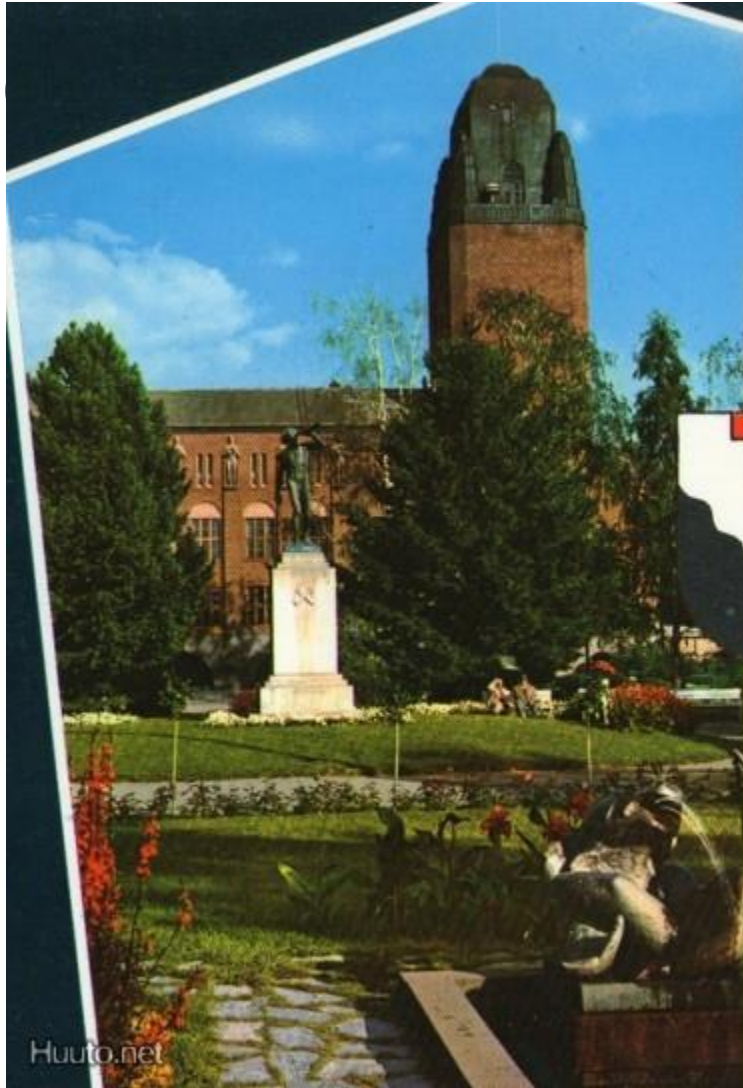

Keskiössä kehittyvä toimintakulttuuri

- ◆ Toimintakulttuuria koskevissa osissa korostetaan **lasten ja huoltajien aitoa osallistumista, kulttuurista monimuotoisuutta** rikkautena ja sen hyödyntämistä arjen toiminnassa, sekä **eri toimijoiden hyvää yhteistyötä** .
- ◆ Perusteissa korostetaan aiempaa enemmän **liikkuvan elämäntavan** merkitystä ja siihen liittyviä arjen käytäntöjä

OPETUSHALLITUS

JOENSUU

Huuto.net

Oppiminen ja osaaminen muuttuvassa yhteiskunnassa – oppimiskäsitys

- ◆ Lapsi on aktiivinen toimija.
- ◆ Myönteiset tunnekokemukset, ilo ja uutta luova toiminta edistävät oppimista.
- ◆ Oppiminen tapahtuu vuorovaikutuksessa toisten kanssa.
- ◆ Oppimisprosessin aikana saatava rohkease palaute ja ohjaus kannustavat lasta oppimaan.

Laaja-alainen osaaminen esiopetuksessa

Laaja-alaisella osaamisella tarkoitetaan tietojen, taitojen, arvojen, asenteiden ja tahdon muodostama kokonaisuus. Siihen kuuluu myös kyky käyttää tietoja ja taitoja tilanteen edellyttämällä tavalla.

Laaja-alainen osaaminen

- ◆ Ihmisenä kasvaminen, opiskelu ja työn teko sekä kansalaisena toimiminen edellyttävät nyt ja tulevaisuudessa laaja-alaista, tiedonalarajat ylittävää osaamista.
- ◆ Lasten laaja-alaisen osaamisen kehittymiseen vaikuttaa opeteltavia tietosisältöjä enemmän se, miten esiopetuksessa työskennellään, millaisiksi oppimisympäristöt rakennetaan sekä miten lasten oppimista ja hyvinvointia tuetaan.

Laaja-alainen osaaminen

- ◆ Laaja-alaisen osaamisen kehittyminen alkaa varhaislapsuudessa ja jatkuu läpi elämän. Se vahvistuu vähitellen oppimisen polun aikana eri tiedon- ja taidonaloihin liittyvässä opiskelussa sekä arjen toiminnassa ja vuorovaikutuksessa.
- ◆ Laaja-alaisen osaamisen tarve nousee ympäröivän maailman muutoksesta.

Laaja-alainen osaaminen: monilukutaito

- ◆ **Tavoite:**
kehittää lasten ja nuorten erilaisten viestien tulkitsemisen ja tuottamisen taitoja jatkumona esikoulusta läpi elämän; edetään perustaidoista laaja- alaisuuteen
- ◆ **Haaste:**
Tietoa voidaan tuottaa ja esittää monikanavaisesti: sanallisesti, kuvallisesti, äänellisesti, numeerisesti ja kinesteettisesti ja näiden yhdistelmien avulla.
- ◆ **Käsite kattaa** kirjoitetun tekstin lukutaidon,, kuvanlukutaidon, numeraalisen/matemaattisen lukutaidon, medialukutaidon ja digitaalisen lukutaidon

◆ Kuusivuotiaan ei tarvitse osata lukea, mutta hän tietää paljon lukemisesta ja kirjoittamisesta

”Siellä me käydään kun on tyhjää kaapissa. Joskus saa karkkia.”

” En muista, eiku se, kun saa pensaa.”

” Äiti saa rahaa sieltä. Siinä lukee otto.”

PARTIOKIRJA

Handwritten musical notation in red ink on five staves. The notation consists of various rhythmic symbols, including vertical lines, stems, and beams, arranged in a sequence across the staves. The symbols are somewhat abstract and resemble a form of shorthand or a specific musical notation system. The notation is contained within a red rectangular border.

Laaja-alainen osaaminen: ajattelu ja oppiminen

- Taidot kehittyvät vuorovaikutuksessa
- Muodostavat perustan muun osaamisen kehittymiselle ja elinikäiselle oppimiselle
- Tavoite ja tehtävä:
 - Rohkaista ja auttaa lapsia kehittämään ajattelun ja oppimisen taitojaan
 - Vahvistaa lapsen luottamusta omaan osaamiseensa

Laaja-alainen osaamisen tehtävä

- ◆ Laaja-alaisen osaamisen kehittämisen tehtävä otetaan huomioon kaikessa esiopetuksen toiminnassa: toimintakulttuuria ja oppimisympäristöjä kehitettäessä sekä kasvatus- ja opetustyössä.
- ◆ Toteutuminen edellyttää suunnitelmallista työskentelyä ja tavoitteiden toteutumisen arviointia sekä esi- että perusopetuksessa.

Työskentelyssä

Korostuvat leikki ja muut lasten aktiivista roolia korostavat tavat opetella, kokeilla ja toimia

- Erilaiset työtavat nähdään opettelun kohteina ja oppimisen välineinä.

Oppimisympäristöt

- Tekevät tämän mahdolliseksi

Oppimisympäristöt

Pohdittavaa:
tilat ja pedagogiikka

◆ <https://vimeo.com/109427046>

Millaisia mielteitä video herätti?

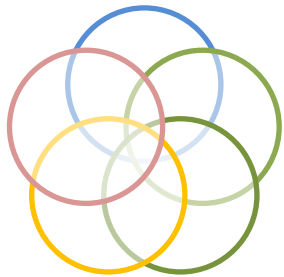
- Löysitkö yhtymäkohtia omaan kokemuksiisi?
- Millaisia mahdollisuuksia näet sinulla opettajana olevan oppimisympäristöjen kehittämisessä?

Muuttuva yhteiskunta

L a a j a - a l a i n e n o s a a m i n e n

Tiedon ja taidonalat

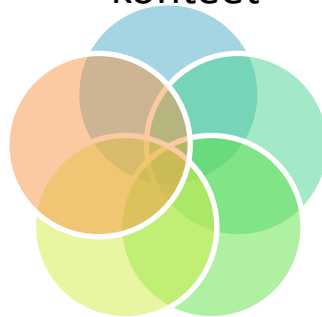
Eheä päivä

Uudistuva päivähoito ja
varhaiskasvatus

Eheytetty opetus

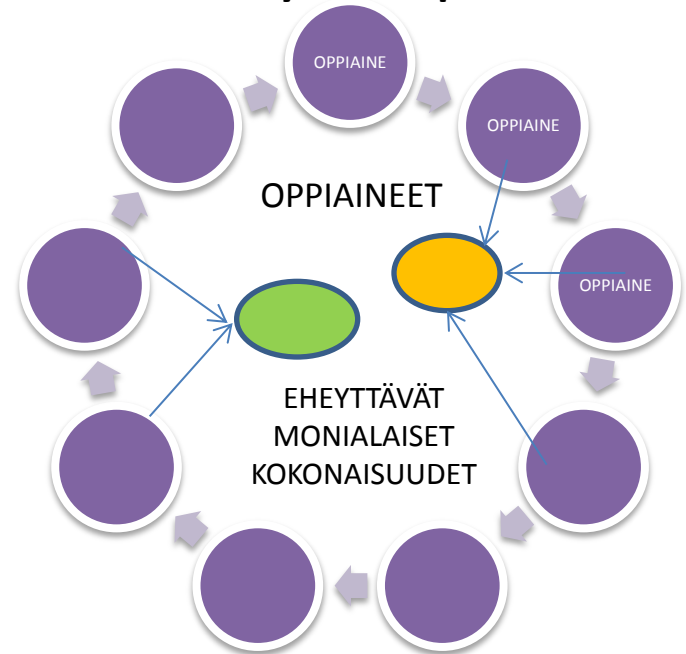
Lasten kiinnostuksen
kohteet

Yhteiset tavoitteet

ESIOPETUS

Oppiaineopetus
Eheyttävä opetus

V A R H A I S K A S V A T U S

P E R U S O P E T U S

O P P I M I S E N P O L K U

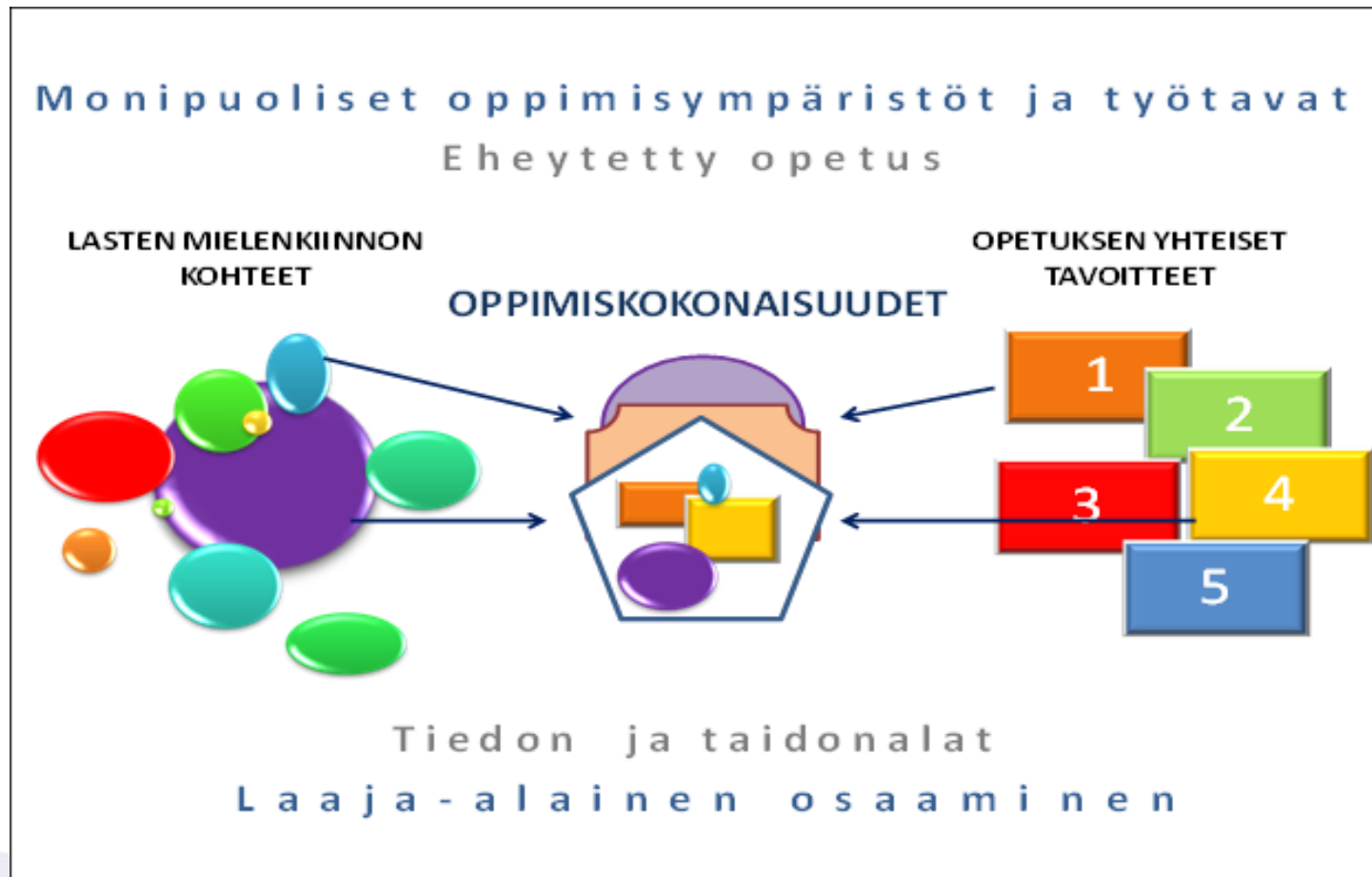
KEHITYS – KASVATUS – OPPIMINEN - HYVINVOINTI

4.3 Oppimiskokonaisuudet – yhteiset tavoitteet opetukselle

Esiopetuksen oppimiskokonaisuuksien muodostaminen

7.2.2014

Oppimiskokonaisuudet

- Eheytytyn opetuksen periaate
- Yleiset tavoitteet aiempaa tarkemmin
- Viisi kokonaisuutta
 - Ilmaisun monet muodot
 - Kielen rikas maailma
 - Minä ja meidän yhteisömme
 - Tutkin ja toimin ympäristössäni
 - Kasvan ja kehityn

ARVIOINNIN KOLME ULOTTUVUUTTA

OPPIMINEN

Assessment of
learning

Opitun arviointi

Assessment as
learning

Arviointi oppimisena

Assessment for
learning

**Oppimista
tukeva arviointi**

Arviointiprosessi - opettajat

Arvioinnin kohteet ja tavoitteet

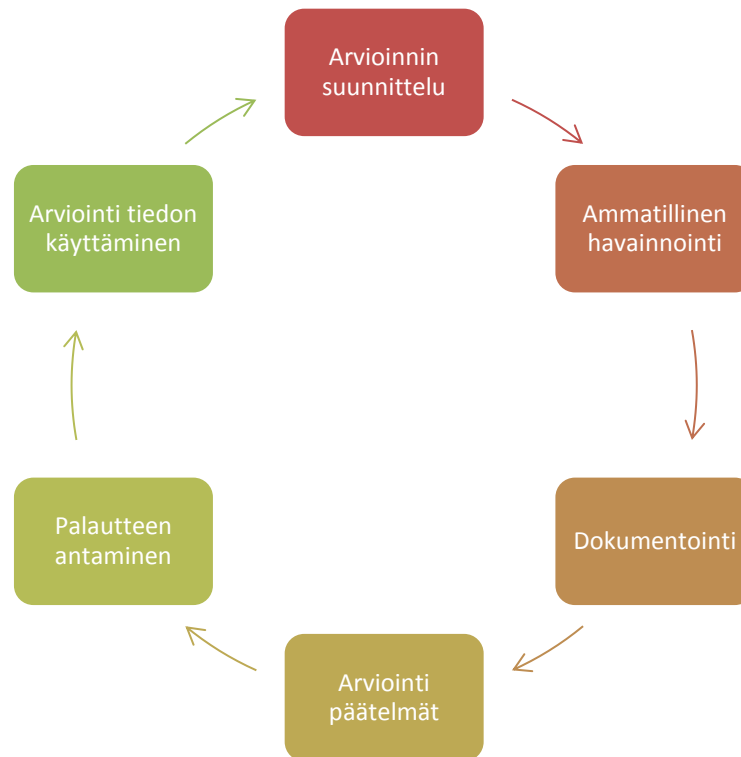
1. Opetuksen uudelleen suuntaaminen, oppimisympäristön muokkaaminen
2. Oppimisen arviointi

Oppimis- ja kehityskeskustelut lasten ja huoltajien kanssa

Tieto lasten aiemmista kasvuympäristöistä, kehityksestä, tuen tarpeesta,....

Opetuksen tavoitteet

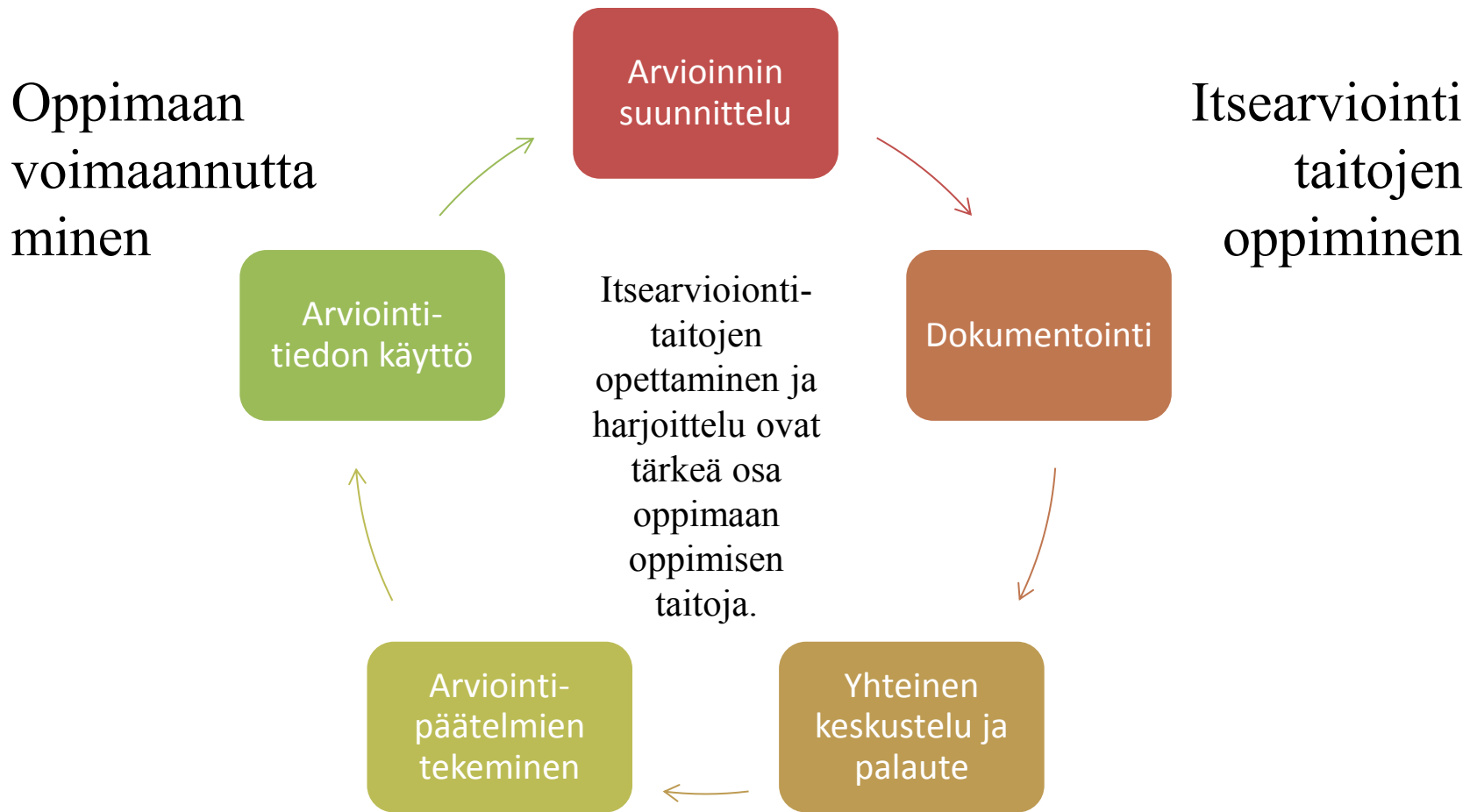
Valokuvat; piirroksot, tekstit, käsityöt...
Pari arviointi dokumentit, kasvun kansiot, jne.

Yhteistyön ja työtapojen tavoitteet

Dokumentaation ja havaintotiedon käyttö

Itsearviointiprosessi – oppijat

Yhteistyön ja työtapojen oppiminen

Tee oppiminen näkyväksi

- Opettajan tehtävä
- Kannustava palaute ja dokumenttien käyttäminen

- Tukee oppimismotivaatiota
- Erityisen tärkeä lapsille, joilla on oppimisvaikeuksia

Lapsen kasvun ja oppimisen tuki

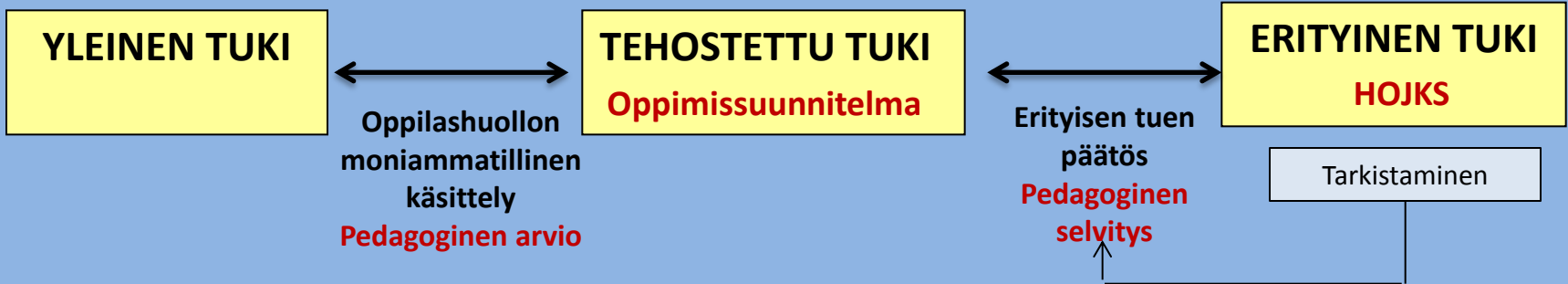
- Sisällöltään samanlainen kuin vuonna 2010 julkaistu esiopetuksen opetussuunnitelman perusteet
- Ainoa lisäys osa-aikainen erityisopetus

HYVÄ ESIOPETUSPÄIVÄ

Laadukas esiopetus, ennaltaehkäisevät toimintatavat, yhteisöllisyys, välittävä ja kannustava ilmapiiri, kodin ja esiopetuksen yhteistyö

TUEN TASOT JA KESKEISET PROSESSIT

TUKIMUODOT

YLEINEN TUKI	TEHOSTETTU TUKI	ERITYINEN TUKI
Eriyttäminen Oppilaanohjaus Oppilashuollon tuki Oppimissuunnitelma Osa-aikainen erityisopetus Apuvälineet Tulkitsemis- ja avustajapalvelut Ohjaus- ja tukipalvelut	Eriyttäminen Oppilaanohjaus Oppilashuollon tuki Oppimissuunnitelma (lakisääät.) Osa-aikainen erityisopetus Apuvälineet Tulkitsemis- ja avustajapalvelut Ohjaus- ja tukipalvelut	Eriyttäminen Oppilaanohjaus Oppilashuollon tuki HOJKS Osa-aikainen erityisopetus Kokoaikainen erityisopetus Apuvälineet Tulkitsemis- ja avustajapalvelut Ohjaus- ja tukipalvelut

Oppilashuolto uudistuu

- Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki (1287/2013) voimaan 1.8.2014.
- Opetushallituksen on uudistanut opetussuunnitelman perusteet oppilas- ja opiskeluhuoltolain mukaisiksi siten, että koulutuksen järjestäjät voivat ottaa uuden lain mukaan laaditut **opetussuunnitelmat käyttöön 1.8.2014.**
- Opetushallitus antoi esi- ja perusopetuksen sekä lukiokoulutuksen opetussuunnitelman perusteet 3.3.2014.

Oppilashuollon uudistuksen keskeiset tavoitteet

Lainsäädäntö ja opetussuunnitelman perusteet

- Hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden edistäminen
 - Lapsi/oppilas sekä yhteisön taso
- Varhainen tuki
 - Esi- ja alkuopetuksen merkitys!
- Oppilashuollon painopiste ehkäisevään ja yhteisölliseen työhön (korjaavasta ja yksilökeskeisestä työstä)
- Oppilashuollon suunnitelmallisuuden, johtamisen ja monialaisuuden vahvistaminen
- Oikeus psykologi- ja kuraattoripalveluihin esiopetuksesta toiselle asteelle
 - Oppilashuollon palveluiden järjestäminen sijaintikunnan vastuulle
 - Määräajat palveluiden saamiselle

Uudistuksen tavoitteiden toteutuminen edellyttää riittävää resursointia!